

Asia: VN/35738/2024

Lausuntopyyntö metsätalouden kannustejärjestelmän muuttamista koskevista laki- ja asetusluonnoksista

Kommentit hallituksen esityksen muutosehdotuksista

Yleinen lausuntonne kokeiluhankkeiden tuista

Tulosperusteinen tukimalli voi ohjata rahoitusta kustannustehokkaasti ja esitetyillä tuilla voi olla myönteisiä vaikutuksia metsäluonnon monimuotoisuuteen. Hyötyjen realisoituminen vie kuitenkin aikaa ja mittaaminen voi olla haastavaa. Lisäksi kokeilun lyhyt kesto vaikeuttaa luotettavien johtopäätösten tekoa.

Muu palautteenne seuraavista asioista

Taimikon ja nuoren metsän hoito (13 §)

Taimikon- ja nuoren metsän hoidon tuen tarkoitus on kannustaa metsänomistajia metsänhoitotöihin, joka on kannatettavaa nuorten metsien hoitorästien takia. Ehdotettu tuki todennäköisesti lisää taimikonhoidossa jätettävää lehtipuusekoitusta. Lehtipuusuuden lisääminen voi parantaa metsien kykyä sopeutua ilmastonmuutokseen ja metsien resilienssiä (esim. hyönteis- ja sienituhot), mutta lisätä hirvieläinten aiheuttamia tuhoja. Ehdotettu tuki voi hieman vähentää puuntuotantoa ja vähentää enemmän tukkipuun tuotosta ja tarjontaa.

Jos pilotointi aloitetaan vuonna 2027 ja päättyy saman vuoden lopussa, se kestää liian lyhyen ajan luotettavien johtopäätösten tekemiseksi.

Suojavyöhykkeen jättäminen (23 b §)

Ehdotetun levyisten (30 m- 50 m) suojavyöhykkeen jättäminen virtavesien rannalle aiheuttaa metsänomistajalle merkittäviä taloudellisia menetyksiä. Tarjouskilpailu tuettavista kohteista voi ohjata rahoitusta parhaille kohteille. Ehdotettu hoito- ja kunnossapitovelvoitteen määräaikaisuus voi johtaa saavutettujen ympäristöhyötyjen menetykseen velvoitteen päätyttyä, koska puunkorjuu on jälleen mahdollista.

Suon ennallistaminen (23 c §)

Metsätaloudellisesti kannattamattomien soiden ennallistaminen voi tuoda monimuotoisuushyötyjä. Sen sijaan ennallistamisen ilmastovaikutukset ovat hitaita ja eivätkä ole lyhyellä ja keskipitkällä aikajaksolla positiivisia. Tuki kohdistuu toimiin, jotka aiheuttavat metsänomistajalle merkittäviä kustannuksia. Tulosten arviointi kahdeksan vuotta niiden suorittamisesta on lyhyt aika, koska palautuminen ennallistamisen jälkeen on hidas prosessi.

Lehdon luonnonhoito (23 d §)

Lehdot ovat tärkeitä metsien monimuotoisuudelle. Tuki todennäköisesti parantaa uhanalaisten lajien tilaa lehdoissa, jos kohteiden käsittely jatkuu samana tuen jälkeenkin.

Tarjouskilpailumenettelyn toimivuus (11 a §, 25 a-d §)

Valintaperusteet ohjaavat tukea kohteille, joilla luontoarvot ovat mahdollisimman korkeat. Tarjouskilpailussa vaadittavien tietojen laatu ja määrä johtanee metsänomistajan käyttämään asiamiestä, mistä aiheutuu kustannuksia.

Hoito- ja kunnossapitovelvoite (40 §)

-

Muut muutokset (lakiehdotus 5 §, 8 §, 10 §, 16 a §, 23 a §, 33 §, 35 §, 46 §)

-

Esityksen vaikutukset

Miten arvioitte esityksen vaikutuksia (HE-luonnoksen perusteluiden luku 4.2)?

Nykyistä suuremman lehtipuusouden jättäminen taimikonhoidossa voi lisätä hirvituhoja ja lisätä vajaapuustoisten ja kasvatuskelvottomien taimikoiden määrää. Taimikon ja nuoren metsän hoidon pilotin työllisyysvaikutus on arvioitu 1 500 henkilötyövuodeksi, mikä vaikuttaa suurelta.

Muut huomiot

Muita huomioita

-

Kommentit valtioneuvoston asetuksen muutosehdotuksista

Taimikon ja nuoren metsän hoidon tuen määrä (8 §)

Ehdotettu taimikon ja nuoren metsän hoidon tuki olisi 20 € korkeampi, kun kohteelle on jätetty keskimääräistä enemmän lehtipuuta. Jos kohteella ylläpidetään suurempaa lehtipuusekoitusta koko kiertoajan, arvioitu tulonmenetys on huomattavasti ehdotettua tukea suurempi.

Kokeiluhankkeiden tukiehdot

Taimikon ja nuoren metsän hoitokäsittelyn jälkeinen lehtipuun osuus (7 a §)

Lehtipuumetsiköiksi perustetuissa taimikoissa tukiehdot täyttyvät helposti, mutta karuimmilla kasvupaikoilla ehtojen saavuttaminen voi olla haastavaa. Tukiehtojen mukaan metsänomistajan on ilmoitettava vaaditun lehtipuuosuuden täyttävä pinta-ala kuvioittain. Pinta-alaosuus on tulkinnanvarainen ja työläs määritettävä. Selkeämpää voisi olla lehtipuuosuuden arviointi koko kuvion tasolla.

Suojavyöhyke (30 b §)

Esitetty tuki todennäköisesti lisää suojavyöhykkeiden määrää.

Ennallistettava suo (30 d §)

Esitetty tuki todennäköisesti lisää ennallistettavien soiden määrää.

Lehdon luonnonhoidon kohde (30 f §)

Esitetty tuki todennäköisesti parantaa uhanalaisten lajien tilannetta lehdoissa.

Kokeiluhankkeiden valintaperusteet

Suojavyöhykkeen jättäminen (30 c § ja liite 1)

Valintaperusteet ovat selkeät.

Suon ennallistaminen (30 e § ja liite 2)

Valintaperusteet ovat selkeät. Ennallistamiseen osallistuvien tilojen määrä pisteytysperusteena voi johtaa eroihin alueiden välillä alueen keskimääräisen tilakoon takia.

Lehdon luonnonhoito (30 g § ja liite 3 ja 4)

Valintaperusteet ovat selkeät, mutta liitteen 3 termiä 'jalopuut' ei ole määritelty.

Kokeiluhankkeiden tuloksen saavuttamisen pisteytys

Suon ennallistaminen (30 h § ja liite 5)

Kriteeri 'Vesien johtamisen onnistuminen aiotulta alueelta: ei/osittain/kyllä' on epäselvä ja epätäsmällinen. Lisäksi liitteen 5 taulukon alla on selite kuolleen puun määrästä, vaikka se ei ole arviointikriteeri ko. taulukossa.

Lehdon luonnonhoito (30 h § ja liite 6)

Valintaperusteet ovat selkeät, mutta termiä 'haitallinen vieraslaji' ei määritellä. Sillä tarkoitettaneen Suomen vieraslajilaisissa ja -asetuksessa mainittuja lajeja.

Asetuksen vaikutukset

Miten arvioitte asetuksen pääasiallisia vaikutuksia (luku 4)?

Kokeilun lyhyt kesto vaikeuttaa luotettavien johtopäätösten tekoa.

Muut huomiot

Muita huomioita

-

Kommentit maa- ja metsätalousministeriön asetuksen muutosehdotuksista

Hakemuksella ilmoitettavat tiedot (2 §, 3 §, 4 §, 5 §, 6 §)

-

Toteuttamissuunnitelma (7 §, 13 a §, 13 b §)

-

Toteutusilmoituksella ilmoitettavat tiedot (14 §, 15 §, 21 a-d §)

-

Muut huomiot

Muita huomioita

-

Mäkinen Harri
Luonnonvarakeskus - Metsänhoito/Luonnonvarat